

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marți, Joia și Sâmbata.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fil.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhid., Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, str. Măcelarilor Nr. 45.
Scrisori nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 14 fil., — de douăori 24 fil., — de trei ori 30 fil.
rândul cu litere garmond.

Aus dem Leben für das Leben.

— Din viață pentru viață. —

(Dr. L. B.) În vara anului curent a publicat arhivarul orașului Sibiu și al universității săsești, dl G. Müller, un studiu: „Die ursprüngliche Rechtslage der Rumänen im Siebenbürger Sachsenlande”, în care încearcă să dovedească, că Românii din fostul „fundus regius” au fost un fel de iobagi ai Sașilor, fie ai singuraticelor comune, fie ai scaunelor săsești, cu o mulțime de îndatoriri față de stăpâni și numai cu atâtea drepturi, câte aflau de bine să le conceadă comuna ori scaunul săsesc, a căror dominiu era comuna românească. Într'unadaos reimprespetează apoi vechea afirmare a Sașilor, că așa numitele scaune filiale Săliște și Tâlmăciu (comunele Săliște, Galeș, Tilișca, Vale, Sibiel și Cacova, apoi Tâlmăciu, Tâlmăcel, Boița, Porcești, Sebeșul-de-jos și Sebeșul-de-sus) nu au aparținut fundului regiu, ci au fost domenii donate celor șapte județi (septem iudices), cari stăteau în fruntea scaunelor. Face însă excepție pentru comuna Tâlmăciu, singura comună săsească în scaunele filiale.

Completa netemeinicie a acestei afirmări au dovedit-o comunele interesate în memoriile, pe cari le-au înaintat încă în anii 1868 și 1871 dietei, când s'au luptat pentru drepturile lor. Istoriografii și iuriștii maghiari de atunci au luat partea Românilor, iar guvernul maghiar li-a dat lor dreptate. Atunci s'a dovedit, că Românii din scaunele filiale au fost „castrenses” liberi, cărora dela început le-a fost incredințată apărarea graniței, că regii Ungariei totdeauna au rezervat teritoriile castrene coroanei, și că în secolul al cincisprezecelea au anexat și incorporat aceste comune în „fundus regius” pentru mai bună apărare a țării, păstrându-li-se libertățile vechi și devenind egal îndreptățite cu ceilalți locuitori din „fundus regius”.

Fiind chestia aceasta ca chestie de drept de mult rezolvată, am putea să lăsăm studiul dnului G. Müller cu totul în grija istoriografilor noștri, cari pentru stabilirea adevărului istoric, deci din interes științific, sunt chemați să arete ce e adevăr în el și ce e combinațiune arbitrară, dictată de un escisiv sentiment național.

Dar în legătură cu apariția studiului s'au ivit astfel de dorințe și tendințe ale compatrioților noștri sași, de cari merită să ne ocupăm și noi, fiindcă sunt manifestări ale vieții, din cari putem să tragem învățături pentru viață.

Întreaga presă săsească a salutat studiul cu o bucurie extraordinară; și că bucuria aceasta nu a izvorât numai din sentimentul just și esplicabil al satisfacției pentru o lucrare de știință, făcută de un conațional, și măgulitoare și ca cuprins pentru poporul săsesc, se vede din recensiunea dlui R. Br., — un fruntaș sas din Sibiu, — publicată

în nr. 33 al revistei agricultorilor sași „Landwirtschaftliche Blätter”.

Fruntașul sas vorbește aci direct poporului săsesc dela sate și conducătorilor nemijlociți ai acestuia, acelor pături ale poporului săsesc, pe cari le strânge în „Bodenschutzverein”-uri, ca să se apere în contra pericolului românesc, și pe cari în prima linie se razimă politica lor oficială. Le vorbește în rubrica „Aus dem Leben für das Leben”, în care adeseori aflăm pilde din raporturile între Români și Sași, ca cetitorii să știe, că cartea dlui G. Müller nu e numai de interes științific, ci ea cuprinde adevăruri din viață, cari au să fie tot atâtea învățături pentru viață.

Adevărurile acestea ar fi: că Sașii au fost odinioară atotputernicii stăpânitori ai Românilor, că Românii trăiau pe aceste plaiuri numai din mila Sașilor și Sașii puteau să-i alunge de aci și cu forța, dacă le convenea; că împăratul Iosif II., a cărui memorie e și astăzi vie între Români, a tăiat cu mână sacrilegă în drepturile vechi ale Sașilor, făurite tot de ei, și a săvârșit o nedreptate strigătoare la cer, când li-a ajutat Românilor să mai răsuflă de sub povara dreptului, cu care Sașii voiau să-i fericească, încercând să li-l impună chiar și cu forță armată, când bieții Români nu voiau să înțeleagă binefacerile culturii superioare. Tot un astfel de adevăr ar fi și acea afirmare a dlui G. Müller, că pretensiunile scaunelor filiale, recunoscute de mult de guvernul maghiar, sunt neîntemeiate, și că atitudinea guvernului se esplică prin influința publicisticii maghiare, atunci dușmănoasă Sașilor, și prin împrejurarea, că guvernul voia să-i pedepsească pe Sași pentru ținuta lor politică. Atunci a nume făceau politică de opoziție.

Concluziile — învățăturile — le cităm textual:

Diese durch kein Gesetz gestützte Verordnung (e vorba de ordinele ministeriale nr. 711 din 8 Februarie 1877 și nr. 951 din 2 Martie 1877, prin care se decretează, că locuitorii comunelor din scaunele filiale a vre-o cătorva comune grănițerești și a unor comune din părțile Branului au drept electoral la universitatea săsească, deci și drepturi asupra averii ei) hat durch 35 jährigen Bestand an inneren Berechtigung nicht im geringsten gewonnen und ist auch vom ungarisch-staatlichen Standpunkt aus nicht als glücklich zu bezeichnen. Es würde wohl daher nicht unmöglich sein, die Aufhebung der Verordnung durchzusetzen und damit den Kreis der Nutzniesser des Nationsvermögens ein wenig einzuschränken; und auch für die andere Forderung bildet Müller's Arbeit eine starke Stütze, dass das Wahlrecht zur Universität auf die ursprünglichen Bewohner des Königsbodens, Sachsen und zum Teil Magyaren beschränkt werde“ etc. etc.

Deci în numele adevărului științific, descoperit de dl G. Müller, dar și în numele bine priceputului

interes al statului, în contra căruia guvernul maghiar a păcătuit așa de mult în anul 1877 și pe care Sașii ca element susținător de stat trebuie să-l apere, fruntașul sas, aderent al politicii oficiale, astăzi pe deplin guvernamentalizate, pretinde ca să scoată din cadrele universității săsești unsprezece comune curat românești, din a căror contribuții, după cum arată memoriile sus citate, au adunat Sașii cea mai mare parte a averii numite averea celor șapte județi. Cum au impus și au adunat contribuțiile aceste, e o poveste pentru sine, pentru care aflăm în aceleași memorii date instructive.

Cea dintâi dorință a dlui R. Br. e deci lipsirea mărginenilor noștri de micile beneficii, pe cari le au astăzi din marile averi ale universității.

Dar cu atâtea nu se mulțamește! Nădăjduște, că în urma cărții dlui G. Müller li se va putea lua tuturor Românilor din fostul „fundus regius” dreptul electoral garantat prin articolul de lege XII din 1876, ca pe urmă să fie cu totul scoși din șirul proprietarilor și beneficienților averilor universitare.

Bineînțeles însă, numai Românii, Maghiarii nu, fiindcă fruntașul sas stă pe baza dreptului istoric și face politică săsească, care culminează în desăvârșita comunitate de interese ale poporului maghiar și ale poporului săsesc, accentuată îndeosebi acum de Sași, de când a izbucnit criza în politica esternă.

Știm, că mulți, foarte mulți dintre compatrioții noștri sași nu se pot împăca cu situația creată în urma prăbușirii sistemului feudal prin legislația erei constituționale, și astăzi își doresc privilegiile de odinioară, iar pe noi Români ne privesc de cel mai aprig dușman al lor și întreaga lor energie și-o cheltuiesc pentru apărarea în contra pretinsei primejdii românești; dar pe când pentru a se apăra în contra invasiunii românești ridică tortărețe la țară și încearcă să însuflețească pe soldații lor de acolo, sugerându-le ideile dlui R. Br. et consortes, în orașe — cetățuile lor de odinioară, pătrund tot mai mult elemente străine, cari încetul cu încetul le iau din mână industria și comerțul, periclitându-le clasa mijlocie, un stâlp al vieții lor naționale.

E semnificativ, că tocmai din sinul acestei clase sociale a poporului săsesc s'a pornit o vie mișcare în contra politicii oficiale săsești și și în contra exponenților acestei politici, și e semnificativ, că din rândurile acestei opoziții auzi adeseori, că agresivitatea politicii oficiale față de Români nu e consultă, căci nu e nici o trebuință, ca lupta economică să se prefacă într'o luptă politică plină de ură și înverșunare. Acești negustori simțesc concurența mare ce li se face, și-si dau seamă, că deslănțuirea urei politice între Sași și Români i-ar lovi înainte de toate pe cei, cari trăiesc și după clientelă românească.

Nu e treaba noastră, să le dăm Sașilor lecții politice; iei trebuie să

știe, cum să-și întocmească mai bine afacerile lor.

Dar izbucnirile de felul celor ca ale dlui R. Br. e bine să le cunoaștem, pentru ca să tragem și noi învățături pentru viață, dar nu din viața veacurilor trecute, cari nu mai pot reinvia, ci din viața actuală, pe care acum o trăim.

Cât pentru dl R. Br. și ceilalți, cari gândesc la fel cu dsa, ne permitem a le atrage atențiunea, că și pentru Sași e bine, dacă vor ținea seamă de împrejurările schimbate și de viața reală; căci atunci vor ajunge la convingerea, că dreptul lor istoric și denunțarea noastră neconținută ca pericol pentru stat vor avea cel mult rezultatul neașteptat, de a înlocui primejdia închipuită de astăzi cu o primejdie reală.

De când a căzut contele Andrassy de la putere, idolul lor e contele Tisza. Dacă sunt așa de dornici de a învăța din viață pentru viață, să nu uite aceea ce a zis acest conte despre politica de a „călca pe bătătură”, — căci politica și ieșirile dlui R. Br. nu au altă valoare și nu pot avea alt rezultat, decât acela pe care-l are politica poreclită așa de nimerit de contele Tisza.

Pocăiții.

De Dr. Seb. Stanca

Taina cuminecăturii.

(Urmare).

Va să zică e o „pâne” duhovnicească întrupată în Isus Hristos. De aceea zice Isus: „Eu sunt pânea vieții. Părinții voștri au mâncat mană în pustie și au murit, aceasta (de acuri) este pânea care pogorât din ceriu, ea cine va mânca dintr'însa să nu moară. Eu sunt pânea cea vie, care s'a pogorât din ceriu, și cine va mânca dintr'însa va avea viață vecinică, și pânea pe care eu o voi da lui, trupul meu este, pe carele îl dau pentru viața lumii”. (Ion 6.47--51)

Cuvintele acestea le zice Isus nu cu mult înaintea de moartea sa pe cruce. El însăși accentuează că pânea pe care eu o voi da lui, adică în viitor și după moartea lui, printr'acel zice apostolilor „aceasta (adecă oina cea de taină) să o faceți întru amintirea mea” (Luca 22.19), pânea pe care ne-o va da prin pânea fiântă de apostoli „trupul meu este”, pe carele îl dau (acum, în zilele acestea când se va răstigni, și nu în viitor) pentru viață.

Pe de altă parte zice Isus că „cine va mânca dintr'însa” (adecă din pânea, care este el însuși), va avea viață vecinică. Cum vom putea mânca din Isus Hristos, dacă pânea și vinul cuminecăturii sunt numai semne, chip ale trupului lui Isus? El nu vine între noi și nu petrece în lume în mod văzut și de aceea ne-a lăsat pânea și vinul cuminecăturii, pe cari prin puterea lui Dumnezeuiască le prefacă în însuș trupul și sângele lui.

Tot Isus întărește aceasta și în cuvintele: „Cu adevărat trupul meu mâncare este și sângele meu beutură este” (Ion 6.54). Iar apostolul Pavel zice: „Căci de câte ori veți mânca această pâne și veți bea acest potir, vestiți moartea Dului”. (Cor. I 11.26), va să zică nu orice pâne, nici orice potir, ci unele anumite cari sunt binecuvântate, căci și Isus a binecuvântat pânea și vinul când a zis: „aceasta să o faceți întru amintirea mea” (Luca 22.19). De aceea zice și apostolul că numai această¹⁾ pâne și acest potir vestește averea moartea Domnului.

¹⁾ Atributele „aceasta” și „acest” sunt subtrase și în biblia pocăiților.

Se poate oare o mărturie mai limpede și mai convingătoare împotriva ereziei poezărilor?

Pentru a asupri adevărului susținut de biserică noastră să nu stea nime la îndoială, apostolul Pavel argumentează: „Judecați, potrivă binecuvântării pe care il binecuvântăm au nu este împărțirea sângelui lui Hristos, pâinea pe care o frângem au nu este împărțirea trupului lui Hristos? Căci noi mulți fiind suntem o pâine, un trup, oăci toți ne împărțim dintru o pâine.” (Cor. I 10.16-18)

Adeci deși suntem mulți prin împărțirea dintru o pâine, care este Hristos, ne facem și noi toți o pâine, un trup.

Se vede că Corinteni se învoiseră asupra posibilității ca pâinea și vinul să se prefacă în trupul și sângele lui Isus și de aceea le-o declară apostolul Pavel aceasta într-o formă atât de clară, ca și când le-ar zice, că lucrul acesta e un adevăr atât de limpede, încât nici să nu îndrăznească a-l trage la îndoială.

O dovedese aceasta și alte mărturii. Pâinea cea de toate zilele dă viață vremelnică, iar pâinea lui Isus viață veșnică, oăci zice Isus; „Cel ce va mânca pâinea aceasta, va fi viu în veac.” (Ion 6.48)

„Cel ce mănâncă trupul meu și bea sângele meu, rămâne întru mine și eu întru el.” (Ion 6.56) și „Cel ce mănâncă, va trăi prin mine.” (Ion 6.57).

Ba mai mult, Isus condiționează mântuirea de această pâine și sânge: „Cel ce nu va mânca trupul fiului omeneș și nu va bea sângele lui, nu va avea viață veșnică” [Ion 6.57] și „De nu veți mânca trupul fiului omeneș și de nu veți bea sângele lui, nu veți avea viață întru voi.” [Ion 6.53]

Făgăduința aceasta o întărește prin cuvintele ce urmează în text: „Cel ce va mânca pâinea aceasta (adece trupul meu) va trăi în veac.” [Ion 6.59] iar despre vinul sf. cumin. zice sf. Ion: „Sângele (insuși) lui Is. Cr., Fiului său, ne curăță de tot păcatul” [Ep. Ion I 1.7]

La alt loc scrie ap. Pavel către Ebrei: „Drept aceea fraților, având îndrăzneală a intra în cele sfinte prin sângele lui Isus, pe cale nouă și vie, care ni-a înțesat prin trupul său.” (Ebrei 10.20).

Cum putem intra în cele sfinte, adece în mântuirea sufletească, în sfîntenia care ne mântuiește prin sângele lui Isus, și cum ne putem înoc prin trupul lui? Isus nu se coboară ea să ne îmbie sângele și trupul lui. O spune însă limpede, că numai prin sângele și trupul lui ne putem mântui. O dovadă mai mult, că pâinea și vinul cuminecării Isus le prefacă prin binecuvântarea slujbei dumnezeiești în însuși trupul și sângele lui.

Adevărul acesta se întărește apoi și mai mult prin pedepsa ce așteaptă pe cel ce se cuminecă cu nevrednicie.

„Ori cine va mânca din această pâine și va bea acest potir al Domnului cu nevrednicie, va fi vinovat trupului și sângelui Domnului”, acela „bea și mănâncă spre osânda lui”. (Cor I 11.27.)

Vinovăția și osândă așa mare nu poate urma în caz când cuminecătura ar fi numai ehipul, cuminul trupului și sângelui. Pâinea și vinul însă sunt atât de sfinte, încât vătămarea sfînteniei acesteia aduce cu sine cea mai mare pedepă.

Din cuvintele acestea urmează însă și alt fapt și anume că nu orice pâine și vin, ci o pâine și un vin anumit se prefacă în elementele trupului lui Isus, și această e pâinea și vinul binecuvântate de slujba preoților la altarul sfânt. Isus însuși a „binecuvântat” pâinea și vinul înainte de a le îmbia apostolilor (Mat. 26.26). Aceasta o accentuiază și apost. Pavel zicând: „această pâine și „acest potir”, și nu „pâinea această” și „potirul acesta”. Până accentual pe „acest” și „aceasta” dictează direct că numai o pâine și un vin anumit constituate sf. cuminecături. Care sunt aceste, vom dovedi mai jos.

În testamentul vechi spune pr. Isaia că „Domnul însuși ne va mântui” (Is. 33.22); prorocul David cântă: „Gustați și vedeți oăc este de bun Domnul” (ps. 33.8), iar Isus ne spune de repetite ori că numai gustând trupul și sângele lui, ne putem mântui. Cum ne va putea mântui Domnul „insuși”, oăcă vreme ne condiționează această mântuire de trupul și sângele lui: „Cel ce mănâncă trupul meu și bea sângele meu, are viață veșnică” (Ion 6.53). Ne împărțim cu ele și prin urmare ne mântuim, pentru că prin pâinea și vinul împărțirii ne mântuiește Domnul însuși, ceea ce întărește și apost. Pavel zicând: „Că dintrânsul și printrânsul și întru dânsul sunt toate” (Rom. 11.36) iar Isus însuși a declarat apostolilor: „Că omintele ce vi binecuvântă (referindu-se la pâinea și vinul) vă binecuvântă întru mine” (Ion 6.54).

Prin urmare sf. script. dovedește că pâinea și vinul cuminecării se prefacă în sângele și trupul lui Isus, iar cel ce se

împărțăște cu aceasta „se împreună cu Isus Cristos”, cum zice Ion gură de sur. Iar sf. Ciril adăge: Isus nu ne iubește numai, ci se și împreună cu noi; prin una și aceeași pâine și vin din care ne împărțășim Cristos este întru noi și noi întru Cristos ceea ce zice și Isus: „Cel ce mănâncă trupul meu și bea sângele meu, rămâne întru mine și eu întru el.” (Ion 6.57).

Isuși cuvântul cuminecătură de altfel dela latinescul comunicatio înseamnă „împreunare”, „împărțășire”, ceea ce dovedește credința creștinilor dintră cari încă susțin-neu că prin cuminecătură ne împreună cu însuși Isus Cristos.

2. Nu admit poezății prefacerea pâinii și a vinului în trupul și sângele lui Isus, pentru că ei susțin, oă jertfa lui Isus pe cruce a fost săvârșirea finală a jertfei pentru omenire. Din cuvintele lui Isus: „Luați mâncați, acesta este trupul meu, care se frânge” și acesta e „sângele meu care se varsă spre iertarea păcatelor” și din cuvintele de pe cruce „Săvârșitu-s-a”, poezății susțin că s'a sfârșit prin jertfa lui Isus și mântuirea noastră, oă prin aceasta ni s'au iertat toate păcatele și noi de fapt suntem mântuiți îndată ce ne naștem pe acest pământ. Jertfa lui Isus a fost de ajuns pentru de a ni se ierta păcatele, noi nu mai avem trebuință de nici un fel de jertfa pentru aceste păcate ale noastre, decât numai de pocăință.

În punctul acesta e neclară învățătura lor, de oarece tot acușigul lor e îndreptat mai ales împotriva bisericii noastre, care admite cu drept, cum vom dovedi, darurile de pâine și vin pentru jertfa cea fără de sânge”. Sprijinul lor pe sf. scrip. în acest punct e foarte subred.

Dacă prin jertfa de pe cruce ne-am mântuit, ni s'au iertat toate păcatele, atunci ce rost mai are omminecătura, care, cum spune Isus, ni s'a dat toamă pentru aceasta; iar dacă nu ni s'au iertat, atunci urmează, că altfel trebuie să înțelegem cuvintele de mai sus tălucite greșit de poezății.

Dacă prin cuvintele „Luați etc.” ar fi voit să înțeleagă, că trupul lui Isus frământându-se pe cruce ne iartă toate păcatele, ar fi spus-o direct „acesta e trupul meu, care se frânge și vă iartă păcatele”. Isus însă zice „se frânge spre iertarea păcatelor”, adece „se frânge odată pentru totdeauna pe cruce”, pentru ca apoi frângându-se de repetite ori în pâinea și vinul cuminecăturii pentru fiecare din noi, să ne ierte păcatele. (Va urma).

Legea despre armata comună.

(Urmare).

§. 30. Sub titlul posedării unei economii moștenite vin trecuți în rezervele suplimentare, respective permutați aoi, acela dintre îndatoriți de a face armata, cari chiverniseșo o moșie agronomică: trecută la ei pe temelul moștenirii legale, căștigată prin cesiune făcută între oel vii, care însă în urma decedării posesorului de mai înainte și de altoam trec-a prin moștenire legală în posesiunea lor, căștigată parte prin moștenire, parte pe calea înțelegării dela oialalți moștenitori, ori ținută în posesiune barem pe jumătate sub un titlu oarecare din cele de sus, iar în cealaltă jumătate cedată din partea părinților sfători în viață, în cazul, dacă ei cultivă pământul în mod profesional, și venitul pământului, amăsurat raporturilor locale, ajunge pentru susținerea unei familii de oinci membri, și nu dă un venit mai mare decât de patruori atăta.

Sub condițiunile stabilite mai sus pot pretinde trecerea lor în rezervele suplimentare, sub durata îndatoririi de a face serviciul militar, și aceia, cari au ajuns în posesiunea unei proprietăți de pământ ca coloniști, pe baza legii dela 1873 art. 22, sau în posesiunea unui moșiorat jăterose, pe temelul legii dela 1896 art. 25, sau a altui pământ, pe calea determinată mai sus.

Dacă dreptul la acest favor a existat deja înainte de începerea serviciului legal, dar nu s'a făcut întrebuintare de el până la începerea serviciului și întrelăsarea nu a fost justificată în mod acceptabil, îndreptățirea de a fi trecut în rezervele suplimentare se reînnoește numai după cea mai apropiată schimbare generală de soldați. Ceele în înțelesul acestui paragraf a fost trecut în rezerva suplimentară, dar și-a perdat titlul de drept, ori nu și l-a justificat la timpul sau în fiecare an, ori nu l-a reclamat de lor, dacă cumva nu mai are și alt titlu de drept pentru a fi ținut în rezervele suplimentare, are să-și facă numai decât serviciul activ. Ca privire la împlinirea datorițelor celorlalte de servitii se va proceda conform anului său de asentase.

§. 31. Ca privire la raporturile familiei, și în trecut și în prezent, suplimentare,

respective înregistrați aoi dintre cei obligați se facă serviciul militar, următorii: singurul fiu al unui tată incapabil de muncă, ori al unei mame văduve, sau în lipsa acestora, singurul ginere, dacă împrejurările cari îi acordă acest drept nu au existat pe vremea oăsătoriei sale; după moartea părintelui, singurul nepot al bunisului incapabil de muncă, ori al bunisei văduve, dacă nu au nise un fiu capabil de muncă, apoi singurul frate al copiilor orfani de tot, fie și mașter, precam și singurul frate mașter al copiilor reamași fără tată. De favorul acesta se împărțăște însă numai singurul fiu legal și după sânge, nepot, frate, ori frate mașter, respective singurul ginere, dela care depinde susținerea părinților, a moșului și a bunisei, a fraților, respective a soorului său a soorei, dacă și împlinește această datoriță. Favorul acesta este a se da nepotului care ține pe oareva din părinții mamei sale și în cazul, dacă tatăl se trăește, dar oăsătoria părintelui sau o mame sa a fost desființată. Fiul ilegal încă se împărțăște de acest favor, dacă dela el depinde susținerea mamei sale, a tatălui mamei sale, a bunisei sale văduve sau susținerea fraților sei orfan, în cazul oă și împlinește această datoriță.

Tatăl, bunice, soorul, care a împlinit anul 65 lea al etății, este considerat ca incapabil de muncă. Pe lângă condițiunile de sus, e îndreptățit la acest favor și acela, al cărui singur frate, ori oialalți frați toți, fie și mașteri, sau oumnați: stau în serviciul activ militar, ordinar ori prelungit, sau pe baza legii dela 1888 art. 18, sunt chemați la serviciu excepțional activ, respective sunt reținuți la oaste, servese ca subofițeri în armată de bună voo mai departe, sunt mai tineri de ă de 19 ani, ori sunt incapabili de muncă, având defecte spirituale ori corporale. Cei înțrați de bună voo la armată se împărțășso de acest favor numai în cazul, oă îndreptățirea au primit-o după asentase și înrolare.

Dacă îndreptățirea a existat și înainte de începerea serviciului activ, dar nu s'a reflectat la ea, și aceasta întrelăsare nu e justificată până la începerea serviciului, — trec rea în rezervele suplimentare se face numai cu ocaziunea proximei schimbări generale de soldați. Soldatul, care pe temelul acestui paragraf a fost trecut la rezervele întregitoare, perzându și titlul de drept pentru acest favor, ori nejustificându-l de loc la timpul sau în fiecare an, sau nu destul de plausibil, dacă nu are cumva alt titlu de drept spre a fi ținut în rezerve, are să și facă imediat serviciul activ, procedându-se apoi față de el amăsurat anului sau de asentase.

Favorul nu poate fi acordat atunci, când se poate constata din capul locului, oă împrejurările cari îl fac necesar vor înceta în timpul, socotit dela ziua trecerii respectivului la rezervele suplimentare până la 1 Octomvrie a anului în care împlinește etatea de 23 ani. În cazul acesta începerea serviciului activ se amână pentru respectivul până la 1 Octomvrie a anului în care se întâmplă schimbarea raporturilor.

§. 32. Între împrejurări, cari merită o deosebită apreciere, chiar și cei ce nu pot reclama în depliază măsură favorul din §§-i 30 și 31, pot se fi trecuți, între împrejurări analoge, în rezervele suplinoare. Pe temelul acesta, ținând în vedere rugărilor motivate, în fiecare an vin trecuți la rezervele suplinoare atăța soldați, căți formează patru procente din numărul de recruiți al anului aceluia. Numărul lor se împarte între corpurile snguratee de armată, conform §-ui 13

Dacă împrejurările cari reclamă favorul au existat încă înainte de începerea serviciului activ, dar favorul nu a fost reclamat și întrelăsarea nu e pe deplin justificată, permutarea respectivului la rezervele suplimentare se face numai la proxima schimbare generală de soldați. Soldatul care pe temelul acestui paragraf a fost trecut la rezervele suplinoare, imediat cum înceată împrejurările cari au acordat acest favor, ori îndreptățirea nu se arată la timp, ori nu în mod destul de documentat, dacă nu are cumva alt titlu de drept pentru a rămănea în rezervă, are să și facă imediat serviciul activ. Ca privire la împlinirea mai departe a datorițelor de serviciu, se procedează față de el conform anului de asentase.

Favorul din întrebare nu poate fi acordat atunci, când se poate stabili înainte, oă împrejurările cari reclamă favorul au se înceteze în timpul socotit dela înregistrare până la 1 Octomvrie a anului în care respectivul împlinește etatea de 23 de ani. În cazul acesta începerea serviciului activ se arână până la 1 Octomvrie a anului în care se schimbă împrejurările.

§. 33. Serviciul activ al rezerviilor, cari se pregătesc pentru o anumită carieră, ori cară se perfecționează într-un ram oarecare al artei, ori industriei, și cari prin

o înterupere ar putea suferi pierderi, preoam și aceia, cari merită o deosebită considerățune, poate fi amână până la 1 Octomvrie a anului în care împlinesc etatea de 35 ani, cu excepția oasului de mobilizare, (ridicare la starea de rășboiu).

§. 34. În chestii de voluntariat pe un an, în chestiile de favoruri garantate prin §§-i 29, 30, 31 și 32, în chestiile referitoare la acordarea serviciului activ de doi ani pe baza §-lui 20, în fine în chestiile de amânare a începerii serviciului activ, pe baza §-lui 31, hotărește de regulă comisiunea asentase, și fa contra hotărâri ei se poate apela la ministrul de honvez. În chestiile serviciului activ de doi ani la marină, pe baza §-lui 28, hotărește ministrul de honvez, în înțelegere cu ministrul de rășboiu. În chestiile atinse în §-ul 32, — acordarea favorului și amânarea începerii serviciului activ, — decide ministrul de honvez, trimițând însă ministrului de rășboiu conspect despre oei aparținători armatei comune.

În chestia amânării începerii serviciului activ, pe baza §-lui 33, decide comanda militară teritorială (de honvezime), și în contra hotărâri ei se poate apela la ministrul de rășboiu, respective de honvez.

§. 35. Supraarbitriul vin supuși: a) aceia, asupra capabilității cărora de a face serviciu militar s'a năsout divergență de păreri la asentase; b) aceia, cari cu ocaziunea asentării au fost declarați neapți pentru serviciul militar, dar există bănușele, oă aceasta s'a întâmplat în urma unui delict stabilit în legea aceasta (aceștia pot se fi supuși supraarbitriului până la 31 Decemvrie a anului în care împlinesc etatea de 36 an); c) aceia (cu excepția rezerviștilor suplimentari) cari în curs de trei lui dela începerea serviciului activ au fost aflați incapabili de serviciu, presupunând, că defectul constatat a existat și înainte de intrarea lor în serviciu; d) aceia dintre membrii familiei, de gen masculin, cari din punctul de vedere al favorului acordat în §§-i 31 și 32, vin ținți în vedere și a căror înfățșare înaintea comisiunilor de supraarbitriu a fost ordonată. (Va urma).

Comisiunile de supraarbitriu sunt mixte. Presidentul lor e comitele suprem, numit din partea ministrului de honvez, iar membrii: câte un general, ori ofițer de stab dela armata comună și honvezime, câte un ofițer superior, cunosător de chestii de întregire a armatei și câte un medic superior militar, apoi un medic civil. Cereul de activitate al membrilor comisiunii se stabilește prin ordinațiune. În contra vedetății comisiunii ne se poate apela. (Va urma).

O carte interesantă.

Am primit la redacție cartea intitulată: „Preoții se pot recăsători”, studiu dogmatic și canonic, scris de domnul I. N. Tanasescu, magistrat în Craiova, România. E tratată în cartea aceasta de 101 pagini chestia, care a preocupat și preocupă mult opinia publică și dela noi, ca pe cea din România, și pentru care s'ar dori mult o soluție potrivită, dacă s'ar putea afla.

Autorul cărții, mănecând dela constatarea, că concubinajul e o mare plagă socială, pe care nu o pot combate preoții, cari înșiși sunt oăzuți în acest păcat social, ajunge la concluzie, oă trebuie căutat, aflată și dată preoților văduvi posibilitatea de a se putea recăsători. Arată cu citate, cum celibatul este oprit de sfânta scriptură, apoi se ocupă cu legile bisericești, cari opresc oăsătoria a doua a preoților, și citează părerea episcopului gr.-ort. din Dalmeția, Nicodim Milas, care susține, oă modificarea acestor legi o poate face fiecare biserică pentru sine, fără a fi necesară convocarea vreunui sinod ecumenic, apoi arată, că lucrul acesta îl poate face mai ales biserică gr.-ort. din România, care este neatârnată, — după consătuție, — de orice ierarhie străină, și care: „sfaoerile spirituale, canonice și disciplinare le regulează prin o singură autoritate sinodală centrală”.

Arată mai departe autorul cărții, oă preotul, care s'ar căsători numai la autoritatea civilă a douorș, nu ar călea prin aceasta nici un canon bisericesc și dovedește, că celibatul e oșândit de psihologie ca nimicitor al sufletului, și de fiziologie ca nimicitor al corpului, și că celibatul e oșândit și de istorie, apoi propune revizuirea și modificarea canonului VI. trulan, care oprește oăsătoria a doua a preoților și cere înouvițarea recăsătoriei lor.

„Trebuie schimbată, — scrie autorul cărții, — ou totul morala teologică, întocmită de oameni, cari n'au cunoscut nici cele mai elementare legile firii omenești, și înlocuiește cu adevărata morală naturală, omenească, creștină, așa cum este cuprinsă în cartea sfântă a creștinismului, în evanșelie”.

Autorul cărții își încheie lucrarea, care formează bun material de studiu pentru cei ce se ocupă cu chestia aceasta foarte însemnată, cu părerea, că se impune schimbarea legilor bisericești, și că schimbarea aceasta trebuie făcută cât mai curând în interesul bisericii. Prețul cărții nu e indicat.

NOUȚĂȚI.

Centenariul pedagogiei din Arad. Serbările de Sâmbătă, aranjate în Arad, din prilejul împlinirii centenariului prim dela înființarea preparandiei gr.-ort. române de acolo, au fost foarte succese. Raport amănunțit vom aduce în numărul viitor. De astădată amintim, că pe I. P. S. Sa, Mitropolitul nostru Ioan și seminarul „Andreian” din Sibiu l'a reprezentat la serbări P. C. Sa, Dr. Eusebiu R. Roșca, protosincol, director seminarial.

Pentru zidirea noului seminar. Domnul Ioan Radu, proprietar și măiestru măcelar în Sibiu, a sosit la casa arhidiecezană suma de 100 cor. pentru zidirea noului seminar. Fapta d. lui I. Radu e vrednică de laudă; dar constituie și un act de recunoștință față de Consistoriul arhidiecezan, care începând cu anul școlar curent i-a încredințat lăfăreaa casei pentru elevii seminariali. Serviciu bun și recunoștință, — iată ce așteptăm noi dela meseriașii români, dacă vor să fie sprâjiniți.

Coroane eterne. Aseosor al consistorial, dl. Lezar Triteanu din Sibiu, în loc de o anumită peritoare pe cociugul distinsului său prieten și binevoitor Octavian Smigelschi, dăruiește cor. 10 la darurile de Crăciun, care se vor împărți între săracii noștri și 10 cor. la fondul Episcopului Nic. Popa pentru masa învățăceilor meseriași. Pentru prinos aduce calde mulțămite, în numele comitetului Reuniunii sodalilor români sibieni, Victor Tordășianu, prez.

Premiile Nobel. Se anunță din Stockholm, că academia regală de științe a acordat premiul Nobel pentru fizică inginerului suedez August Dalen; premiul Nobel pentru chimie, divizat în părți egale, s'a dat profesorilor universitari francezi Yri-guard și Sabatier.

Darul monarhului. Lidi Iessu, moștenitorul tronului din Abisinia, a dăruit Maiestății Sale suveranului nostru un leu, un scut de aur și două lănci. Suveranul i-a mulțumit printr-o adresă și prin dăruirea unei baterii de munte, echipate cu toate cele trebuincioase. Afară de aceasta Maiestatea Sa a conferit moștenitorului de tron marea onoare a ordinului Leopold, iar ministrului de externe abisinian marea onoare a ordinului Francisc Iosif.

Prinși în război. Ziarele ateniene scriu, că numărul prizonierilor turci, căzuți în mâinile soldaților greci, este 31 de mii.

Pretențiune redusă. Avera rămasă după răposatul patriarh sârbesc Gheorghe Brancovici a fost inventariată de notarul public J. voo Costici din Carloveț. Pentru lucrarea aceasta notarul public a pretins 126 mii coroane. Noul patriarh, Lucian Bogdanovici, a recurs la un tribunal superior: ear tribunalul a micșorat nițel scooteala cam pipărată, reducându-o dela 126.000 la — 680, adică: șase sute optzeci de coroane.

Obligativitatea serviciului militar. Din Bruxela vine știrea surprinzătoare, că guvernul belgian va propune introducerea de urgență a obligativității serviciului militar. Urgența se motivează cu stările nesigure în politică statelor. Conform legilor nouă militare, Belgia va avea în timp de război 400.000 de soldați reguțați și 500.000 de glotași.

Cursuri de fier. Guvernul austriac, cum se știe din Viena, a dat autorităților școlare ordinul privitor la introducerea cursurilor de fier în școlile primare și civile.

† **Lucreția Herbay născ. Tămășdan** a decedat Sâmbătă în Arad, la orele 2 d. a., în etate de 43 de ani și în al 15-lea an al fericiții sale căsătorii, după lungi și grele suferințe. Inmormântarea i se va face astăzi luni în 5/18 Noemvrie. Odihneasă în pace!

Reuniunea rom. de muzică își reîncepe probele de cântări Miercuri în 7/20 l. c. la oarele 6 seara în localul școlii centrale. Toți membrii activi ai Reuniunii sunt poftiți a se prezenta în număr complet. Având în prospect ca anul acesta să ne pregătim pentru reprezentarea operei „Cavaleria rustică” rugăm pe toți aceia — dame și domni — cari sunt cântăreți, de a se înscrie ca membri activi ai Reuniunii. *Comitetul.*

Trageri la țintă. Sâmbătă, în 23 Noemvrie, dela orele 7 dim'neșta până la 12 la amezii rezerviștii dela regimentul de infanterie nr. 31 vor face trageri la țintă pe șesul dela Poplăoa.

Din viața Sorbonei. Cu ocazia alegerii noilor nemuritori ai academiei franceze, între cari se găsește și vechiul profesor de filozofie *Boutroux* dela Sorbonă, ziarele franceze comuniă date interesante despre vestita școală întemeiată la Paris de către *Robert de Sorbon* în secolul al 13-lea. Este meritul lui *Boutroux* și al colegilor săi, că în prelegerile lor au făcut cunoscută Sorbonă. Tărneurile întreprinse în străinătate de către acești savanți au atras numeroși studenți la Paris. La facultatea de litere erau înscriși în 1909 aproape 500 de ruși, 150 de nemți și numeroși americani. La facultatea de științe sunt earși rușii în majoritate; după ei urmează indații români, și numai după aceia nemții și alte naționalități. S'a sporit și numărul studenților: în 1909 erau 540 franceze și 850 studenți străine. — Un profesor universitar constată cu bucurie, că ascultătorii de astăzi ai Sorbonei își împlinesc datorile cu mai multă seriozitate; studenții dela toate facultățile cercetează mai regulat prelegerile. Cu deosebire este o mișcare mai vie, decând s'au introdus cursurile de seară, când salele sunt ocupate de tineri comercianți și de muncitori, și când o parte din studenție este înlocuită cu ascultătorii ieșiți din pătura poporului, cari vin la prelegeri mâcați numai de setea științei.

Opera Parsifal. Celebra lucrare *Parsifal*, a compozitorului *Ricard Wagner*, se va reprezenta în 1914 la teatru *Scala* din Milano. Traducerea textului este făcută de *Giovanni Pazzi*, criticul ziarului *Corriere della Sera*.

Avis. Am onoare a aduce la cunoștință că mi-am deschis cancelaria advocațională în Dicio-sân-Mărtin (Diosószentmárton). Cu stimă: *Dr. Marcian Caluțiu*, avocat.

Operă pentru popor. Mecenzii și mării capitaliști parisieni au format o reuniune cu scop să clădească în Paris un teatru de operă pentru locuitorii mai săraci. Sala va cuprinde patru mii de privitori. Comuna Parisului s'a obligat să contribuie anual la susținerea teatrului cu o subvenție de 150 de mii de franci. Cel mai scump loc în operă va costa trei franci, cel mai ieftin 50 de bani.

Ă cheltui fără a risipi. În Londra are să se deschidă zilele aceste o școală, în care se va da instrucțiune damelor, cum să-și conducă afacerile bănești. Instituția s'a înființat la îndemnul dat de lady Escher, care a ajuns la convingerea, că femeile cu dare de măcă sunt de obicei foarte slabe în ale matematicilor. S'au anunțat la cursuri 30 de dame. În fiecare săptămână se ține o lecție, în care se explică elevelor în ce consistă valoarea banului, și li se dau îndrumări cum să administreze sumele necesare pentru întreținerea unui menaj.

Implinirea unei profeții. Ziarul *Figaro* scrie: O legendă venețiană spune, că Constantinopolul are să fie cuprins de creștini, dacă în secolul papal se va urca un patriarh al Veneției. În considerare, că actualul papă Pius X. a fost primul patriarh al Veneției dela 1453 încoace, se pare că e aproape vremea, când se va împlini profeția venețiană.

Stomac de struț. Intr'un spital din Pittsfield în America s'a prezentat un individ, care se jăluea de turburări în organul digestiv. Cercetarea a constatat, că pacientul suferă de patima de a înghiți ouă, ochei, nasturi ș. a. Doctorii i-au făcut operație și au scos din stomacul bolnavului următoarele obiecte: două ouă, o încheetoare de metal, o bucată de fier și nu mai puțin de 132 de ouă, dintre care trei aveau o lungime de câte zece centimetri. După operație bolnavul s'a simțit, firește, cu totul ușurat.

Să contribuim la fondul ziaristilor români din Ungaria! Orice dar este a se trimite la adresa „Institutului de credit și econ. Ardeleană” în Orăștie-Szászváros

Act de grație. Se știe din Petersburg, că țarul a grațiat pe infanteristul *Bacurin*, care fusese osândit la mai mulți ani de muncă silnică, de oarece cu prilejul paradei dela Moscova a ieșit din front și a întins țarului o petiție. În actul de grație țarul spune următoarele: Mulțumind lui Dumnezeu pentru înșănătoșirea moștenitorului de tron, iert greșala gravă a infanteristului *Bacurin*.

La Reuniunea meseriașilor români sibieni au fost primiți următorii membri ordinari: *Nicolae Stanislav* (originar din *Bășimbao*, fiu de bărdăș), sodal lăcătuș, *G. Megda* (orig. din *Drimbariu*, fiu de econ.), *George Balea* (orig. din *Cojocasa*—România, fiu de econ.), sodali fauri, *V. Surdu* (orig. din *Biertan*, fiu de morar), sod. căldărar, *Petru Giurculete* (origin. din *Domnești*—România, fiu de econ.), *Ioan Hârbesou* (orig. din *Buzău*—România, fiu de șef de atelier cu 2 gimn.) și *Teodor Artenesou* (orig. din *Bistrița*, fiu de bărdăș), sodali oriciori, *Alimpiu Aron* (origin. din *Roșia-de-Seacă*, fiu de econ., cu 2 gimn.), sodal oismar, *Nicolae Badea* (orig. din *Brasov*, fiu de plapomar), sodal compactor și *Cornel Georgescu* (orig. din *Sibiu*, fiu de oulăgător tipograf, cu 2 gimn.), sod. frizer.

Cărți și reviste.

Ramuri, revistă literară bilunară, nr. 15—16, a apărut cu următorul sumar: *C. Ș. Fegețel*: Ajut' re a „unuljubit soritor”. *I. U. Soriciu*: Mama, poezie. *Ioan Drăgu*: Voaștie Domniței. *Const. Argeșan*: Pe țăr. poezie. *D. Tomesou*: Clarificarea unei e-poci literare. *Natalia Vasiliu*: Când am plecat, poezie. *Apostol D. Culea*: Cetatea lui *San Marco* (Veneția). *I. M. Marinescu*: *Nero*, poezie. *Ioan Drăgu*: Puterea dorinței. *G. Rotici*: Cântec. *Vasile Stoica*: *Căten*, poezie. *Teodor A. Naum*: Rostul cultural și social al studenției. *Vasile Stoica*: *Răvaș*, poezie. *I. N. Păvulescu*: Zi de toamnă, poezie. *Livia Marian*: Artiști și critici, traducere. *M. I. Nicolau*: Eu mi-am sădit în suflet, poezie. *Picoteala*: Din vremuri trecute. *Mihail I. Pricopie*: *Tilda Halens*. *Cronică*. — Abonamentul: lei 10. 50.

Romanul Cerului, astronomie pentru toți, de *Victor Anestin*. Sunt mulți cari cred, că pentru a cunoaște misterele bolței cerești își trebuie studii matematice superioare. Număratale scrieri astronomice populare din toate țările culte, dovedesc contrarul. În „*Romanul Cerului*”, dl. *Victor Anestin* a înzistat numai asupra noțiunilor cari pot fi înțelese de oricine, fără nici o pregătire specială. „*Romanul Cerului*” e o călătorie instructivă prin lumea solară și aceea a stelelor, călătorie ușoară și plăcută, care familiarizează pe cei cari o întreprind cu mărșal univers, din care face parte soarele și pământul nostru. Broșura a apărut în biblioteca pentru toți, Nrul 775-776. Prețul 60 bani, de vânzare la librăria editoare *Leon Alcaley*,—București, și la librăria arhidiecezană din Sibiu.

Sistemele de arendare, aplicate pe moștile Academiei Române din București. Studiu economic, de *Dr. D. Busuioceșcu*, inspector agricol pe lângă consiliul superior al agriculturii. Ediția a doua, revăzută și completată, cu adaus despre documentul silvic de pe moștile Academiei. O carte de 162 pagini, format mare, cu multe tabele și multe date interesante, referitoare la administrarea moștilor, cari formează proprietatea Academiei Române din București. Prețul nu e indicat.

Antialcoolul, buletinul Ligii naționale de temperanță, nr. 5—6 din 1912 cuprinde: Vești bune și impresii triste, de *G. Șterba*. Din darurile vieții, de *Sofia Nădejde*. Ce idee își fac americanii despre noi? Cum putem face propagandă. Prelegeri antialcoolice peste munți. Despre beție, cuvântare de preotul *Sinesie Bistreanu*. Propășirea lojilor noastre. Alcoolul și accidentele. Știri. Diverse. Apel. — Abonamentul 3 lei de an. Redacția și administrația: Institutul medico-legal în București.

Teatru.

Programul săptămânei e următorul: *Astăzi*, Luni, opera „*Eva*”; *Marți*, „*Der Biberpelz*”, dramă; *Mercuri*, „*Der lila Domino*”, operetă nouă; *Joi*, „*So'n Windhund*”, comedie și *Sâmbătă*, „*Faust*”, tragedie.

Adunare electorală în Seliște.

Alegerea de deputat distal în cercul *Cristianului*, în locul demisionatului *Greskovici*, ales fisc comitatens, e fixată pe *Mercuri în 27 Noemvrie*. Clubul municipal român a luat dispoziții să se întrunească alegătorii români *Duminecă în 24 Noemvrie* în sala dela *Hotelul comunal din Seliște*, ca să decidă asupra atitudinii ce vor lua față de această alegere. Fiind Românii în minoritate de aproape 100 față de compatrioții sași — probabil că nu vor pune candidat și vor decreta rămânerea în pasivitate.

Din public.*)

Mulțămite publică.

În urma apelului trimis dela oficiul parohial de aici la adresa fraților noștri din America (*Dixon*) *Iosif Herța* și *Andrei Ferdeș*, pentru contribuiri în scopul reparării bisericii de aici, au binevoit a contribui următorii:

Iosif Herța, *Georgiu—Suseni*, *Andrei Ferdeș*, *Georgiu—Joseni*, *Antone Murg*, *Georgiu—Suseni* câte 10 dolari; *Iozef Gabori* și *Ioan Pavel din Acliu* câte 1 dolar, *Adam Truca din Georgiu—Joseni*, 5 dolari, *Dumitru Bogățian din Călatea* 50 cenți *George Muntean din Orlat* 50 cenți; *Nicolae Apostol din Spring* 1 dolar; *Nicolae Izdrailă din Orlat* 50 cenți; *Ilarie Haprian din Daia rom.* 1 dol. *Simeon Clonța din Homorod* 5 dol. *Iosif Grea din Homorod*, 5. dol. *Maria Borza din Homorod* 5 dol. *Ioan Mihai din Daia rom.* 25 cenți; *Constantin Opris din Orlat* 50 cenți; *Petru Pasc din Georgiu—Joseni* 1 dolar; *Ioan Netea d n Acliu* 1 dolar; *Mihail Stoicița din Gurarăului* 50 cenți; *Filip Maiera din Spring* 1 dolar; *Simion Tibu din Daia rom.* 50 cenți; *Vasile Popa din Homorod* 2 dolari; *Filip Ciurpan d n Ponorul-mare* 1 dolar; *Andrei Borza din Homorod* 1 dolar; *Atanasie Borza din Georgiu—Joseni* 5 dolari; *Simion Caliman Georgiu—Joseni* 4 dolari; *Pantilie Căliman Georgiu—Joseni* 2 dolari; *Ioan Vaideian din Balomir* 50 cenți; *Nicolae Filip din Daia rom.* 50 cenți; *Arsenie Radu din Daia rom.* 25 cenți; *Maria Simu din Vinerea* 50 cenți; *Nicolae Popa din Serostim* 25 cenți; *Valer Dragan din Săcele* 20 cenți; *Vasile Petru din Armeni* 25 cenți; *Ioan Diou din Săcele* 25 cenți; *Visalon Istrate din Daia rom.* 15 cenți; *Pisoiu Valtezar din Daia rom.* 54 cenți; *Mihail Sibiu din Lanorâm* 25 cenți; *Miron Timar Pianul de jos* 25 cenți; *George Dănilă din Pianul de jos* 10 cenți; *Petre Limbean din Sebașul săseș* 50 cenți; *Ion S. Pecurariu din Lanorâm* 25 cenți; *Simion Chirilă din Lanorâm*, *Ioan Sibian din Sibieni* câte 25 cenți; *Nicolae Băcănițan din Vințul de jos* 1 dol. *Daniil Știopu din Lanorâm* 25 cenți; *Ioan Todor din Lanorâm* 25 cenți; *Vasile German din Sibot* 1 dol. *Dumitru Voicu d n Gurarăului*, *Petru Cătoiu din Gurarăului*, *Ion Ileaș din Vaidei*, *Saveta Mărișuțu din Romos* câte 25 cenți; *Ioan Helișu din Romos* 40 cenți; *Iosif Sgârdea Orăștie*, și *Ioan Drăghici din Vințul de jos* 50 cenți; *Ioan Homorolean din Georgiu—Joseni* 1 dolar.

În total s'au colectat 81 dolari 95 cenți, cari prefăcându-se în bani de ai noștri s'au trimis și am primit suma de 400 cor., care s'a depus imediat la bancă. — Marimonoșilor contribuitori le mulțumim și pe oalea aceasta pentru darul pus pe altarul bisericii, rugând pe bunul Dumnezeu să le dea sănătate și viață îndelungată și fericită, ca cu bun sporiu, veseli și sănătoși să se întoarcă la vetrele lor.

Georgiu—Suseni, 28 Octobrie v. 1912.

Ioan Popoviciu
paroh—protopop.

Poșta redacției.

Un trecător. Dela anonimi nu publicăm nimica. Noi trebuie să știm cine ne scrie.

Dni G. R. în N. Primit și vor urma cât mai curând.

Dni I. D. în R. Il vom face loc în curând.

*) Pentru cele publicate în rubrica aceasta redacțiunea nu primește răspunderea.

Nr. 617/1912. (380) 1-3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de învățător la școala confesională gr. or. română din **Bucium-Poieni**, protopresbiteratul Abrudului, se deschide concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreună cu acest post sunt 1000 cor., și anume:

Din casa bisericii 880 cor., iar restul din venitul cantoral, cvartir și grădină în natură.

La cvincenaliu poate reflecta alesul numai după un serviciu de 5 ani neîntrerupt în această comună.

Alesul va fi dator fără altă remunerație a conduce elevii în Dumineci și sărbători la biserică și a cânta cu ei la sf. liturghie și a-i instrui în legumărit și pomărit.

Concurenții sunt datori a se prezenta în vre-o Duminecă sau sărbătoare la biserică spre a-și arăta dexteritatea în cântări și tipic și a face cunoștință cu poporul, iar petițiile de concurs instruite conform normelor în vigoare documentând că au absolvat IV clase gimnaziale să le trimită subsemnatului oficiu în termenul deschis.

Vor fi preferiți cei ce sunt capabili a instrui și conduce un cor care să cânte în Dumineci și sărbători la biserică.

Oficiul protopresbiteral gr. or. română al Abrudului în conțelegere cu comitetul parohial.

Abrud, 29 Octomvrie 1912.

Petru Popoviciu
protopop.

Nr. 634/1912. (381) 1-3

Concurs.

Pe baza rezoluției consistoriale Nr. 11.934 Școl. se publică concurs din oficiu cu termen de 15 zile dela 1-a publicare în „Telegraful Român”, pentru ocuparea postului învățătoresc dela școala confesională română gr. or. din **Gelmar**.

Emolumentele împreună cu acest post sunt: 250 cor. din repartitie, iar restul de 750 cor. e pus în perspectivă și se va acorda îndată ce postul va fi ocupat din întregirea dela stat, precum și cvartir liber în edificiul școlii relut de grădină, iar 50 cor. pentru încălzirea salei de învățământ.

Alesul învățător este obligat a conduce și cânta cu elevii răspunsurile liturgice Dumineca și în sărbători.

La cvincenal alesul poate reflecta numai după un serviciu de 5 ani neîntrerupt la această școală.

Concurenții să se prezinte în vre-o Duminecă sau sărbătoare înainte de alegere în biserică pentru a face cunoștință cu poporul

și să și înainteze cererile concursuale înzestrate cu documentele necesare în termenul indicat subsemnatului oficiu protopresbiteral al Orăștiei.

Orăștie, 2/15 Noemvrie 1912.

Oficiul protopresbiteral gr.-or.

Vasile Domșa,
protopop.

Nr. 448/1912. (378) 2-3

Anunț de licitație.

Comuna bisericească gr. or. română **Săliște**, (comitatul Sibiului) vinde, pe calea licitației publice, lemnul din pădurea numită „Coasta lui Vâlce” în extensiune de 22.37 jugăre catastrale, cuprinzând o cantitate de lemn de foc (fag și mătăcan) de 2691.1 m³. Licitațiunea se va ține în 16/29 Decemvrie a. c. la 3 ore p. m. în localul primăriei comunale din Săliște.

Prețul de strigare e: 8700 coroane. Vadiul 870 cor. Se primesc și oferte în scris, cari se vor înainta oficiului parohial înainte de începerea licitațiunii verbale și vor fi provăzute cu vadiul necesar, precum și cu declarațiune din partea oferentului, că cunoaște condițiile de licitare și se supune lor întru toate.

Condițiunile de licitare și de contract se pot vedea în cancelaria oficiului parohial sau în a oficiului reg. silvanal din Săliște.

Săliște, din ședința comitetului parohial ținută în 28 Octomvrie 1912.

Dr. N. Comșa
președinte.

C. Hertia
epitrop cassar.

Văzut:

Săliște, în 29/X. 1912.

Dr. Ioan Lupas
protopop.

Cărbuni de Petroșeni, Cărbuni pentru fanri, Kox de gaz

oferă trimiterea numai în vagon

Rudolf de Gardik, Sibiu,

(95) 17— biroul în edificiul sanatorului.

A apărut și se află de vânzare la **Librăria arhidiecezană**

I. Enescu:

Cooperativele sătești

Felul și însemnătatea lor.

Prețul Cor. 1.50, porto 5 fil.

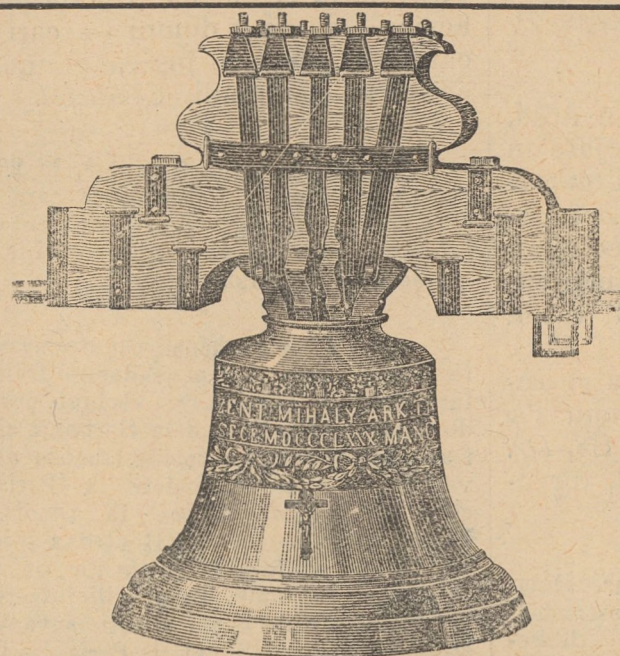
Prima și cea mai veche întreprindere pentru vărsare de campane (clopote) din Ardeal

Mihail Manchen

fabrică pentru vărsat clopote și scaune de clopote din fier bătut.

Iniințată la anul 1822.

Sighișoara, piața de sus Nr. 47.

o firmă ce există dela anul 1822 și se bucură de bun renume, se recomandă tuturor comunelor bisericești a lifera și repara clopote de toată mărimea cu coroană de stejar, ori de fier legat, cum și clopote cu sunet armonic. Face și scaune de clopote din fier bătut pentru unul sau și mai multe clopote cu prețurile cele mai convenabile. Comandele se efectuează și în depărtare. Clopote mai mici se află gata în tot timpul. Solvirea se va primi și în rate.

(104) 18-24

Requisite de scris se pot procura dela **Librăria arhidiecezană**

NOUI piese muzicale de Tiberiu Brediceanu!

LA SEZĂTOARE

Icoană din popor (un act cu un preludiu)

Text de C. Sandu-Aldea și I. Borcia.

CUPRINSUL:

Preludiu și cor.	5. Melodrama	Nr. 9. Cântec haiducesc
Nr. 1. Doina lui Sorin	6. Cântecul Ilenei	9. a) Solo de fluiet
2. Mândruță cu ochii verzi	7. De masă	10. Brâu
3. Cântec din bătrâni	8. Scenă	11. Duet
4. A lui Moș Marin		12. Învărtita și cor.

Partitura pentru canto și piano cor. 8.— fr. 10.—

Doine și cântece românești.

(Canto și piano).

Caietul I. (ed. II).

Foaie verde, foi de nuc.
Cântă puiul cucului.
Bădișor depărțitor.
Spune mândr' adevărat.
Vai, bădiță, dragi ne-avem.
Cine m'aude cântând.
Bade, zău, o fi păcat.
Bagă, Doamne, luna 'n nor.

Caietul II. (ed. II).

Ști tu, bade, ce mi-ai spus.
Vino, bade, iar acasă.
Năcăjit, ea mine, nu-i.
După ochi ea murele.
Floare fui, floare trecui.
Cântec haiducesc.
Trageți voi boi!
Cine n'are dor pe vale.

Caietul III.

Păsărică mută-ți cuibul.
Leagănă-te frunzuliță.
Turturea din valea sacă.
Ardemite-ai codru des.
Ce vii, bade, târzior.
Tu te duci, bade, sărace.
Foaie verde, foaie lată.
Pe unde umblă doru'.

Caietul IV.

Pe sub flori mă legănai. Foaie verde, pup de crin. Sus în vârful dealului. Mândro, de dragostea noastră.	Când treci, bade, pela noi. Frunză verde, frunzuliță. Auzi, mândro, cucu-ți cântă. S'a dus cucul de p'aici.
---	--

Jocuri românești.

(Piano solo).

Caietul I.

Lugojana.
Măzărca.
Ardeleana (ca 'n Banat) I.
Pe picior I.
Ardeleana I.
Brâu I.
Hora.
Ardeleana (ca 'n Banat) II.

Caietul II.

Ardeleana (ca 'n Banat) III.
Ardeleana II.
Pe picior II.
Țarina.
Învărtita I.
De doi.
Ardeleana III.
Brâu II.

Caietul III.

Brâu III.
Hategana.
Ardeleana (ca 'n Banat) IV.
Învărtita II.
Pe picior III.
Ardeleana (Abrudeana) IV.
Ardeleana (ca 'n Banat) V.
Brâu IV.

Caietul IV.

Hora. Învărtita III. Brâu V.	Pe picior IV. Din Maramurăș.	Ardeleana V. Danțu. Ardeleana (ca 'n Banat) VI.
------------------------------------	---------------------------------	---

Prețul unui caiet cor. 4.— fr. 5.—

Preludiu și Hora din „Serata etnografică”, pentru piano, ed. II.

Rândunica, vals, pentru piano, ed. II.

Viorele, vals, pentru piano, ed. II.

Aurora, vals, pentru piano.

Prețul a cor. 2.— fr. 2.50

Quadrille pe motive românești	cor. 2 —
Hora (cis moll)	fr. 2.50
	cor. 1.50
	fr. 2.—

De vânzare la:

Librăria arhidiecezană, Sibiu (Nagyszeben)

A XXXI-a ces. reg. priv.

LOTERIE DE CLASĂ

110,000 lozuri.

55,000 câștiguri.

Tot al doilea loz câștigă.

Câștigul cel mai mare:

1.000,000	200,000	80,000
600,000	100,000	70,000
400,000	90,000	60,000

și așa mai departe.

La clasa I-ă

tragerea în 21 și 23 Noemvrie 1912

recomandă și expedează lozuri originale cu prețurile oficioase de

los original:	1/8	1/4	1/2	1/1
pentru cor.	1.50	3.—	6.—	12.—

Colectura principală

JULIUS FRIEDE & Co.

SIBIIU Str. Cisnădiei 1

Comandele se efectuează în modul cel mai simplu prin mandat postal scriindu-se acea părțică de loz ce se dorește pe couponul mandatului. — La dorință lozurile se expediază și prin rambursă.

(370) 3-4

Cereți **gratuit și franco** planuri de joc oficioase, precum și mandate postale libere. — **Informațiuni gratuite.**